

„SŁOWO” wstępuje we wszystkie prawa i przejmuję wszelkie obowiązki „Gazety Krajowej”.

S Ł O W O

Wychodzi codziennie z wyjątkiem dni poświęconych Redakcja i administracja Ad. Mickiewicza 4. Tel. 228. Otwarte od 9 do 3.

Prenumerata miesięczna z dostarczeniem do domu oraz x przesyłką pocztową mk. 1200.

Cena ogłoszeń: Wiersz nonpa-spaliony: przed tekstem 800 mk.; w tekście 400 mk.; za tekstem 160 mk. W numerach świątecznych o 25 procent drożej.

KINO-TEATR
POŁONJA
Mickiewicza 22.

Najwybitniejsze arcydzieło produkcji francuskiej w 2 serjach, 12 akt. z udziałem premjowanej piękności **N. KOWAŃKO** i ulubienicy publiczności **N. RYMSKIEGO**
1001 noc Opowieści arabskie Szeherezady
Pustynia arabska. Karawany. Przepych haremów. Tańce wschodnie. Burza. Skamieniałe miasto.

NAD PROGRAM: „Bitwa pod Agrykole”. Aktualne zdjęcia igrzysk wojskowych 15 sierpnia na boisku Klubu Sportowego w Warszawie.

MAI

D-r. G. Gecow

powrócił, przyjmuje codziennie od 4—6 oprócz niedzieli.

D-r. J. Burak

powrócił; akuszerka, choroby kobiece. Zawalska № 16 od 11—1, 4—7.

stnicy byli podejmowani śniadaniem przez Masaryka. O godz. 18 ministrowie powrócili celem kontynuowania obrad, które zostały ukończone wczoraj. (A.W.)

Sensacyjna wiadomość. Dzienniki haskie podają sensacyjną wiadomość, jakoby Czechosłowacja i Jugosławia zawarły konwencję wojskową. Jugosławia rzekomo zgodziła się, aby Naczelne dowództwo obu armii w czasie operacji, które miały być ewentualnie podjęte na granicy austro-węgierskiej, objął generał czeski. Podstawę tej konwencji stanowi, jakoby ułożony w najdrobniejszych szczegółach, plan obsadzenia Austrii i Zachodnich Węgier.

Szczegóły układu Czecho-Słowackiego. Belgradzkie dzienniki podają szczegóły układu zawartego pomiędzy Czechosłowacją i Jugosławią. Układ ten zawiera 25 b. m. zawiera klauzule wojskowe, gospodarcze, finansowe, handlowe i polityczne. Konwencja wojskowa nosi charakter defenzywy. (Pat.)

Fantazje „Komunisty” W obszernym artykule „Komunista” dowodzi, że sojusz angielsko-francuski uległ rozbiću, postawa zaś Rumunii i Polski w sprawie proponowanej przez Sowietów konferencji w sprawie rozbrojenia świadczy o przygotowaniach wojennych tych państw. (Pat.)

Prasa krajowa o Memeler Damfbot cytuje notę litewską w odpowiedzi na warunkowe uznanie Litwy de jure i zaopatruje ją w notatkę, w której wskazuje, że odpowiedź, udzielona przez państwa sprzymierzone delegacji niemieckiej na konferencji pokojowej w dniu 16 czerwca 1919 r., została zacytowana przez Jurgutisa fałszywie. Odpowiedź ta mówiła nie o „ustaleniu granic terytorjum Litwy”, lecz o „przynależności terytorjów litewskich, która nie została jeszcze ustalona”. Z tego wynika mówi Memeler Damfbot — że państwa sprzymierzone nie znają wogóle żadnej jednolitej Litwy, lecz niestety tylko terytorja litewskie (w liczbie mnogiej), o których przynależności dopiero będzie powzięta decyzja. O przyłączeniu Kłajpedy do terytorjum litewskiego nie było mowy w odpowiedzi państw sprzymierzonych. (A. W.)

Wybory na Łotwie. Wciągu ostatnich 4 dni ogłoszono następujące listy kandydatów do Sejmu w okręgu ryskim: listę Centrum Demokratycznego oraz Bezpartyjnych na czele z przewodniczącym Konstytuanty Czakste, listę lewicowców, zjednoczoną listę rosyjską, listę staro-wierów, listę zjednoczonego bloku stronnictw żydowskich i listę „Cejrcejon”. (A.W.)

Wileński Prywatny Bank Handlowy

Egzystuje od 1873 r.

I Oddział Miejski

złatwia wszelkie operacje w zakresie bankowości wchodzące

Tel. 737 **ul. Wielka 54** Tel. 737

Czynny od godz. 9—2 i od 4—6.

Wiadomości polityczne.

Powrót Naczelnika Państwa. Jak donosi „Ajencja Wschodnia” Naczelnik Państwa powrócił we wtorek do Warszawy.

Już jedzie. „Kurjer Poranny” donosi, że delegat Ligi Narodów do wykonania uchwały Ligi Narodów w sprawie podziału pasa neutralnego wyjeżdża we środę z Genewy do Warszawy. (A.W.)

Śledzą pogłoski. Dowiadujemy się ze źródła miarodajnego, że pogłoska o powołaniu Delegata Rządu w Wilnie p. Romana na stanowisko wice-ministra spraw Wewnętrznych, która ukazała się we wtorkowej prasie wileńskiej, jest pozbawiona podstaw. (A.W.)

Ratyfikacja umowy polsko-niemieckiej. Na jednym z ostatnich posiedzeń Rady Ministrów ratyfikowano umowę polsko-niemiecką, tyżącą się restytucji wywiezionych z Polski do Niemiec w czasie okupacji urządzeń i materiałów przemysłowych. Na mocy tej umowy Polska zrzeka się dalszego poszukiwania oraz identyfikacji na terytorjum niemieckim materiału przemysłowego oraz kabli, maszyn, narzędzi rolniczych, taberu dróg żelaznych, dzwonów, wzamian za co Niemcy zobowiązały się dostarczyć Polsce 1045 tonn kabli oraz 2000 tonn maszyn i instalacji przemysłowych. Ponieważ dotychczas Niemcy zwrócili już 3500 tonn maszyn, przeto ogółem zwrócą 5500 tonn maszyn oraz 1045 tonn kabli. Ostateczny termin zwrotu naznaczono na 1 kwietnia 1923 roku. (A.W.)

Dwudziesta konferencja Unji parlamentarnej. Onegdaj odbyło się uroczyste otwarcie 20 konferencji Unji Parlamentarnej. Polacy biorą udział w charakterze

nieoficjalnym. Skład grupy polskiej stanowią posłowie: Dembiński, Diamand, Dubanowicz, Grabski, Kosmowska, Kamieniecki, Liberman, Niedzialkowski, ks. Olszański i Szebeko.

Na konferencję Unji między-parlamentarnej przybyli delegaci 24 państw. Najliczniejsza jest delegacja włoska, liczy bowiem 80 osób. Onegdaj w Schoenbrunnie odbył się raut członków Unji, uderzała nieobecność przedstawicieli Czech i Jugosławii. (Pat.)

Prasa włoska a konferencja w Weronie. Prasa włoska jest bardzo przychylnie usposobiona do narad w Weronie. „Messagero” nie widzi niebezpieczeństwa dla przemysłu włoskiego ze strony Austrii, gdyż Austria posiada surowce, brakujące Włochom. Według tego dziennika dr. Seipel po obradach werońskich miał oświadczyć, że udało mu się przekonać odośne rządu o potrzebie rozszerzenia gospodarczych granic Austrii. (A.W.)

Lloyd George interesuje się Austrią. „Wiener Tageblatt” donosi z Londynu, że Lloyd George udaje się osobiście do Genewy na posiedzenie Ligi Narodów, na którym w pierwszym rzędzie omawiana będzie sprawa Austrii. (A.W.)

Posel włoski bierze udział w konferencji M. Ententy. Posel włoski w Pradze Drodzenaro otrzymał polecenie wzięcia udziału w konferencji Małej Ententy. Przedmiotem najbliższej konferencji jest problem austriacki. (A.W.)

Konferencja ministrów Małej Ententy. Czeskie biuro prasowe donosi, że konferencja ministrów Małej Koalicji i Polski, która zaczęła się onegdaj trwała do 12 godziny. Następnie ucze-

Przed wyborami.

Kto jest wyborcą do Sejmu.

Otrzymujemy od Komisarza Spisowo-Wyborczego p. Podolskiego wyciąg z instrukcji, według których będzie działał personel spisowy, odnoszący się do oznaczenia czynnego prawa wyborczego do Sejmu i Senatu.

Wyborcą do Sejmu, zgodnie z instrukcją, jest każda osoba bez różnicy płci, która:

1) Ukończyła 18 sierpnia 1922 roku 21 życia, t. zn. urodziła się przed 19 sierpnia 1901 r.

2) Zamieszkuje w 63 okręgu wyborczym (t. zn. w Wilnie, względnie w pow. Wileńsko-Trockim) od 17 sierpnia 1922 r.

3) Jest zapisana do ksiąg mel-dunkowych domu, w którym została spisana, oraz odpowiada jednemu z następujących warunków:

4) Jest osiedlona na obszarze Państwa Polskiego, o ile jej nie służy obywatelstwo innego państwa. Za osiedlonego w Państwie Polskiem w znaczeniu niniejszej instrukcji jest uważany kto:

a) jest zapisany, lub ma prawo być zapisanym do ksiąg stałej ludności b. Królestwa Polskiego.

b) ma prawo swojszczyzny w jednej z gmin na obszarze Państwa Polskiego, stanowiącym poprzednio część składową Państwa Austrjackiego lub Węgierskiego.

c) miała już przed 1 stycznia 1908 r. z tytułu obywatelstwa niemieckiego stałe miejsce zamieszkania na obszarze Państwa Polskiego stanowiącym poprzednio część składową Państwa Pruskiego.

d) był zapisanym do gminy miejskiej lub wiejskiej, albo do jednej z organizacji stanowych na ziemiach b. Cesarstwa Rosyjskiego, jakie wchodzi w skład Państwa Polskiego.

5) Urodziła się na obszarze Państwa Polskiego, o ile jej nie służy obywatelstwo innego państwa.

6) Optowała na rzecz Państwa Polskiego.

7) Jest na służbie Państwowej Polskiej, lub była na służbie Państwowej Polskiej w dniu 7 września 1920 r.

8) Była w czynnej służbie wojskowej w dn. 7 września 1920 r.

9) Posiadła dnia 15 stycznia 1921 roku nieruchomości w Wilaie, względnie na terytorjum b. Litwy Środkowej, t. j. pow. Wileńsko-Trockiege, Święciańskiego i Osmiańskiego (w obecnych granicach) i jednocześnie zamieszkiwała w Wilnie, względnie na terytorjum b. Litwy Środkowej przed 1 stycznia 1919 r.

10) Zamieszkiwała w Wilnie, względnie na terytorjum b. Litwy Środkowej nie mniej niż 5 lat przed 1 sierpnia 1914 r. i nie była jednocześnie w służbie państwowej rosyjskiej.

11) Zamieszkiwała w Wilnie, względnie na terytorjum b. Litwy Środkowej od 1 stycznia 1918 r. do 15 stycznia 1920 r. i miała tu stałe miejsce zamieszkania.

12) Była w dniu 15 stycznia 1921 r. na służbie w instytucjach państwowych, względnie samorządowych b. Litwy Środkowej.

Uwaga: Żony obywateli polskich (wyborców) posiadają prawo wybierania choćby nawet nie odpowiadały żadnemu z warunków

pod punkt. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12

Wyborcą do Senatu jest każdy wyborca do Sejmu, o ile:

1) ukończył w dniu 18 sierpnia 1922 r.—30 rok życia, to zn. urodził się przed 19 sierpnia 1892 r.

2) zamieszkuje w 63 okręgu wyborczym (w m. Wilnie, wzgl. pow. Wileńsko-Trockim) przynajmniej od 18 sierpnia 1921 r.

Uwaga: Warunek jednorocznego zamieszkania nie dotyczy:

a) świeżo osiadłych kolonistów t. j. tych, którzy otrzymali działki ziemi na podstawie ustawy o reformie rolnej, względnie osadnictwie wojskowym.

b) robotników, którzy zmienili miejsce pobytu wskutek zmiany miejsca pracy.

c) urzędników państwowych, przeniesionych służbowo.

Wykaz członków obwodowych komisji m. Wilna.

(Przyjęty przez Radę Miejską dnia 28 sierpnia 1922 r.)

1) Tuczyński Adam, 2) Głowacka Marja, 3) Kulesza Edward,

4) Kuleszowa Stanisława, 5) Polkański Zygmunt, 6) dr. Rudziewicz Leon, 7) Zacharewicz Władysław, 8) Jasiński Otton, 9) Znamierowski Michał, 10) Hryniewicz Franciszek, 11) Bobrowska Franciszka, 12) Łopacińska Marja,

13) Pisanecki Mieczysław, 14) Piech Michał, 15) Niecicki Ludwik, 16) Andrukowicz Waclaw, 17) Andrukowicz Marja, 18) Jastrzebski Włodzimierz, 19) Winczowa Konstancja

20) Stankiewiczowa Marja, 21) Rutkowski Kazimierz, 22) Bószko Jan, 23) Piech Bronisław, 24) Filipiński Teodor, 25) Filipka Henryka, 26) Żongolowicz Zygmunt,

27) Ryniaszewski Aleksander, 28) Banel Maciej, 29) Morkiej Julian, 30) Kosobudzki Jan, 31) Szczeglikowa Marja, 32) Borysowski Zygmunt, 33) Bondziewicz Romuald,

34) Wolk Felicja, 35) Zebryk Bolesław, 36) Stelczyk Jan, 37) Tolożko Aleksander, 38) Tyszek Hipolit, 39) Babryk Jan, 40) Bobryk Stanisław, 41) Jagiełłowicz Nikodem, 42) Mrozowski Konstanty,

43) Mrozowska Anna, 44) Bortkiewicz Jacenty, 45) Cieszek Aleksander, 46) Kowalewski Antoni, 47) Szutowicz Antoni, 48) Harnanowski Tadeusz, 49) Iwaszkiewicz Michał, 50) Czarnocka Marja, 51) Sienkiewicz Wanda, 52) Bujwid Jan, 53) Kulesza Jan, 54) Żyliński Wincenty, 55) Karaczewski Jan,

56) Maksimowicz Stanisław, 57) Maksimowicz Zygmunt, 58) Reniger Szymon, 59) Zajączkowski Wiktor, 60) Kaucz Oskar, 61) Trzećlakowa Malwina, 62) Aleksandrowicz Michał, 63) Pisemicz Bolesław, 64) Rodziewicz Jan, 65) Bujkowa Pelagia, 66) Chodakowska Wincenta, 67) Rudomino Ignacy, 68) Rudomino Roman, 69) Michałowski Mieczysław, 70) Siemaszko Hipolit, 71) Jasiński Wiktor, 72) Lewkowicz Gedeon, 73) Aleksandrowicz Piotr, 74) Słomski Józef, 75) Martanas Franciszek, 76) Martanasowa Klaudia, 77) Byliński Witold, 78) Merklejn Julian, 79) Zajkowski Konstanty, 80) Wasilewski Michał, 81) Polakowski Franciszek, 82) Maksimowicz Jan, 83) Kozłowski Władysław, 84)

Biecki Konstanty, 85) Michałowski Adam, 86) Umiasowski Jan, 87) Filipowicz Ryszard, 88) Pawłowicz Stanisław, 89) Pawłowicz Władysław, 90) Żywaczewska Klementyna, 91) Kibortówna Stanisława, 92) Dumnicki Bolesław, 93) Reo Edward, 94) Smilglewiczowa Katarzyna, 95) Jastrzębski Romuald, 96) Wróblewski Tadeusz, 97) Adamowicz Jan, 98) Siuchta Maksymilian, 99) Ruczyński Jan, 100) Martynowski Antoni, 101) Kozłowski Józef, 102) Malewicz Piotr, 103) Kołaczkowski Franciszek, 104) Janczewski Józef, 105) Moroz Jan, 106) Matyjasz Julian, 107) Bukowski Zygmunt, 108) Kucharewicz Stanisław, 109) Piłsudski Adam, 110) Jastrzębski Piotr, 111) Mosteiko Jan, 112) Załkiewicz Abram, 113) Gordon Lew, 114) Makowicz Wolf, 115) Parnes Borys, 116) Baranowski Mozes, 117) Zaks Ilja, 118) Kroszkin Eljasz, 119) Taub Mich, 120) Sorokin Józef, 121) Pruszan Efraim, 122) Brakienicki Lew, 123) Widuczanski Eszna, 124) Abramowicz Eljasz, 125) Zajcznar Abram, 126) Rabinowicz, 127) Kalmanowicz, 128) Białostocki Abram, 129) Szejniuk Mikołaj, 130) Cecels Daniel, 131) Segal Arjusz, 132) Szeskin Jefin, 133) Werbliński Izrael, 134) Brojdes Izaak, 135) Brudner Rywka, 136) Wileński Ber, 137) Lewkowski Michał, 138) Nowogródzki Jakób, 139) Epsztejn Benjamin, 140) Wileński Szymon, 141) Zaib Szloma, 142) Blanksztejn A., 143) Wlechowicki Józef, 144) Margolis Samuel dr., 145) Fejgenberg dr., 146) Brodzki Efraim, 147) Gierszowski Rubin, 148) Melemed Hirs, 149) Gordon Szloma, 150) Abramson Boruch, 151) Konik Chaim, 152) Grosman Borys, 153) Szafir Izrael, 154) Zajcznar Meer, 155) Frajdin Leib, 156) Szejn Jakób, 157) Kahan Abram, 158) Lichmacher Szymon, 159) Szmidt Dawid, 160) Kosakowski Włod. 161) Szejnisowa Marja, 162) Wysocki Julian, 163) Czyż Witold, 164) Zopolski Al., 165) Bułaj Julian. (A.W.)

jątku nie stanowią przeważnie litewska gmina Okienicka i częściowo przez ludność litewską zamieszkała gmina Worniańska. Przy układaniu listy wyborców w gminach litewskich daje się zauważyć, że młodzież męska podaje wiek albo do 20 lat albo powyżej 25 lat. Brak wyciągów metrycznych utrudnia sprawdzenie wieku wyborców.

Koszta wyborów w powiecie,

Niektóre samorządy gminne, wobec wydatków nieprzewidzianych w budżecie na wybory, sporządziły dodatkowe prelimitarże, które mają pokryć z nowego nieznanego opodatkowania wsi. Gmina Rzeszowska wyasygnowała na prace techniczną 500 tysięcy. Inne gminy mają również wyasygnować odpowiednie sumy (W.A.P.).

Rozłam wśród Stapińców.

KRAKÓW. (Pat.) Według „Ilustrowanego Kurjera Codziennego“ w Rzeszowie odbył się kongres lewicy P. S. L. grupy Stapińskich. Referat o sytuacji politycznej wygłosił p. Tomaszewski, oświadczając się za sojuszem wyborczym z Piastowcami. Przeciwno referatowi przemawiał p. Putek. Po przemówieniu p. Sanojcy przeciwko Piastowcom na sali wybuchła ogromna burza. Znaczna większość obecnych oświadczyła się za Stapińskim. Po uspokojeniu się zebranych p. Putek imieniem opozycji złożył deklarację protestującą oświadczając, że opozycja opuszcza salę poczem część delegatów opuściła salę obrad, udając się do innej sali gdzie uchwalono założyć własne stronnictwo i wydawać własny organ p. t. „Sztandar Chłopski“ oraz iść przy wyborach łącznie z Wyzwoleniem. Prezesem nowej grupy wybrano posła Putka. W obradach wziął udział prezes klubu Wyzwolenie p. Stanisław Thugut z Warszawy.

Terminy zgłoszenia list kandydatów.

Wobec pewnych niejasności w kalendarzu wyborczym M. S. W. wyjaśnia, że termin zgłoszenia list kandydatów upływa dnia 6 października. Termin zaś przyłączenia list okręgowych do poszczególnych list państwowych 14 października.

TESTY POLSKI. Sala „Lubuska“
Występy Wandy Osterwiny
Dziś i codziennie
Papierowy kochanek
Sztuka w 8 akt. z prolog. I. Szaniawskiego
Początek o g. 8.

Przed ośmiu laty.

(Zapiski z dnia na dzień).

18)

Przeżywamy istną jakąś olbrzymią powieść, napisaną do spółki przez Waltera Scotta i Verne'a. Przepraszam... gdyby jeszcze dodać dwóch, trzech największych fabulistów à la Dumas ojciec i dwóch, trzech największych „koszmarzystów“ à la Poe lub Hoffman, jeszcze by wszyscy oni nie wykonywali naszej, obecnej—rzeczywistości.

Oderwijmy oczy od boju lubelskich i kieleckich, od okolic Warszawy, od okropieństw kaliskich... od karocy króla saskiego jadącego do Warszawy—na koronację... od sali rycerskiej w klasztorze Jasnogórskim, przygotowanej na salę tronową dla — Wilhelma II... od galicyjskich drużyn strzeleckich polskich, wkraczających np. do Łodzi pod komendą junkrów pruskich, albo terroryzujących w Kielcach—polską ludność tamtejszą... oderwijmy oczy od prowadzonych ulicami Warszawy więźniów niemieckich, z pośród których raz po raz w huczący i groźny tłum uliczny pada, bólem serdecznym wezbrany, w najczystszej mowie polskiej, okrzyk: „Bracia, nie lżyjcie mnie! Musiałem!“

Straszne—straszne—straszne!... Brniemy w jakiś potworny koszmarny. Chciałoby się krzyknąć: Dajcie wytchnąć choćby na chwilę! Dajcie możność—wytrzymań do końca!

A tam, na przeciwległej polaci Europy?

Wskażcie mi rozdział „romansu historycznego“, mogący iść w zawody z iście legendową epopeją Belgii współczesnej! Co za przepaść niedoli i co za aureola nad nią heroizmu! Co za ciosy, od których najdalszym ludziom łzami zachodzą oczy! Co za blask patriotyzmu, co za porwijająca walcząca, co za hart ducha i organizacji fizycznej, co za plutarchowy majestat żelazny wytrzymałości i niezłomnej wiary w triumf słuszności i sprawiedliwości!

Belgia współczesna zadała kłam twierdzeniom, że niema dziś na świecie ludzi na miarę bohaterów starożytnych. Znaleźli się! Na potężny nacisk materialnej siły zareagował mocą niezmierną: duch ludzki.

Powiadają: dziś się czyta tylko—telegramy. Przepraszam, ale także jeszcze nie słychać z cłowieczą organizacją duchową. Stępielibyśmy na tasak kuchenny od wyłącznie telegrafowej lektury. Nigdy może nie rozczytywaliśmy się z taką namietnością w tem, co z ogromną szybkością kreśli nam dziś przed oczyma duszy—własna nasza wyobraźnia, podniecana nieustannie sypiącymi się jak z rogu obfitości telegraficznymi doniesieniami. Chciałoby się, doprawdy, powiedzieć: dziś *rzeczywistość*, do ostatecznych granic barwna i różnorodna, rozwija się przed nami *szybciej* niżby mógł rozwijać się niewiedzieć jak skwapliwie pochłaniany opis fikcyjnych wydarzeń.

...Furnes, nieduża flamandzka miejscina, nieskończona stara.

To dziś ostatni skrawek wolnej Belgii, to minimalna reszka, co

Naczelnik Państwa na Górnym Śląsku.

Przemówienia.

KATOWICE. (Pat.) Na bankiecie, wydanym przez wojewodę Rymera na cześć Naczelnika Państwa, wygłosili przemówienia wojewoda Rymer, generał Szeptycki, delegat arcybiskup ks. prałat Kapica, konsul francuski Mengeand i major Laskowski. W końcu zabrał głos Naczelnik Państwa, wygłaszając dłuższe przemówienie.

Mowa Naczelnika Państwa.

Na wstępie zaznaczył Naczelnik Państwa, że jest wzruszony jak każdy polak przekraczający granicę, która tak niedawno jeszcze była przekleństwem naszego życia. Ludzie jednej mowy, wiary i obyczajów zmuszeni byli żyć różnym życiem i przystosowywać się do innych wiar i obyczajów. Teraz klęska się przeobraziła w tryumf. Najśmielsze marzenia zatrzymały się przed tą granicą jak przed murem; zespolenie naszego życia jest największym cudem pośród wszystkich, które przeżyliśmy w ostatnich latach. Chcę cieszyć się razem z Wami i zapomnieć o ciężkich troskach, zapewniając że dołożę wszelkich starań aby przyjąć ludności z pomocą. Obok materialnych wysiłków przy przewyższaniu przeszkód niezbędna jest siła moralna i wiara w siebie, bez tego przed każdą przeszkodą cofniemy się. Prałat Kapica słusznie wspominał, że od czterech lat mówi się głośno w waszem otoczeniu, że Polska rady dać nie może, że jest zjawiskiem przejściowym. Jednak czy jest kraj któryby przez cztery lata na większe narażony był niebezpieczeństwa i większe ponosił trudy niż Polska. W roku 1918 znalazłem Polskę obrabowaną, zniszczoną, zmuszoną błagać pomocy obcych, mającą koleje zrujnowane. Dziś nie mogę oprzeć się uczuciu dumy że to jakoby przemijające państwo wyszło zwycięsko ze wszystkich prób. Nie tylko zwycięsko zakończyliśmy wojnę, ale posiadamy wojsko, którego nam zazdroszą. Ani jeden funt zboża nie wchodzi z zewnątrz, moglibyśmy nawet innym swego odstąpić. Kolejki zmieniły całkowicie swój wygląd, ruch rozwija się coraz bardziej, kwestja bezrobocia tak ciężka gdzieindziej, u nas prawie nie istnieje. Moglibyśmy

bez spóźnień zmobilizować po wojnie w jednej chwili blisko milion żołnierzy. Czyż można przypuszczać, że Polska wychodząca zwycięsko z tak ciężkiej próby nie da sobie rady w łatwiejszych warunkach. Nie możecie nie wierzyć w państwo polskie. Omawiając następnie stan powojenny Europy, Naczelnik poruszył problem nowego życia powstałego na gruzach starego, przedwojennego. Zadanie jest nie łatwe gdy się opuszcza tory którymi się szło w ciągu lat. Niema państwa w Europie któreby nie odczuwało zmian powojennych. Lata upłynęły zanim nowa Europa oraz nowy system życia przestana budzić wątpliwości. Nawijając do połączenia Śląska z Rzeczypospolitą, mówi: Wiecie wszyscy że gdy nowe stało się kojarzy musi przyjść okres kiedy charaktery wzajemnie się dostosowują i przyzwyczajają nagnają. Proces taki tem jest szybszy im więcej pomiędzy dwojgiem ludzi jest szczerzego uczucia miłości. Pozwólcie mi być na początku wspólnego życia Polskie ze Śląskiem możliwym optymistą, gdyż wiem że jak długa i szeroka Polska niema toasty, któryby spełnić można z większym uczuciem miłości jak toast który wnoszę: Niech żyje Śląsk!

DOM BANKOWY
F. WINISKI
WIELKA 67, tel. 336

Przekazy inkaso do wszystkich miast
Dyskonta
Rachunki bieżące
Kupno walut po cenach najwyższych

Czyście ofiarowali

1% na zdemobilizowanych!

noszącej się nad pobojuwiskami przesiąkłymi potokami krwi.

— Gloria victis! — zerwało się odruchowo z ust przedstawicieli Francji.

Odruchowo lekki uśmiech przeleciał po twarzy króla Alberta. Z ujmującą prostotą ekskurował się, że najwyższego dygnitarza wielkiego narodu przyjmuje w tak mizernej rezydencji...

A o tym samym czasie huk dział turecko-niemieckich pod Teodozją i Noworosyjskiem otwierał... ostatni okres europejskich dziejów Państwa Otomańskiego. W odpowiedzi na czarnomorski atak — pod flagą turecką! — pancerników Wilhelma II odpowiedział rosyjski monarcha rozwinięciem — testamentu Piotra Wielkiego. A gdy go rozwinął, jakby od wybuchu, co wstrząsnął powietrzem od nadnowskich granitów do skał Kolkidy — drgnął półksiężyc na archibazylice panislamizmu, na carogrodzkiej Aja-Sofiji.

A działo się to w przededniu rżenia z angielskiego aeroplanu ośmiu piekielnych bomb na ratusz w mieście belgijskim Thiel — między Ypres a Gandawą — na ratusz, co go przed dziesięciu minutami był opuścił cesarz Wilhelm ze sztabem swoim...

Czy nie doznajecie, państwo, wrażenia, że wszystko to, co się działo i było przed wojną—dziwnie jakoś zmałało i zbladło? Że nic a nic jakby już nas nie obchodzi? Że w szalonym rwetesie i oszalałym mniemaniem przewartościowaniu wszystkich niemal składowych żywiołów nowego bytu jakby stał

Zebranie Rady Miejskiej.

Dnia 26 sierpnia pod przewodnictwem Prezydenta Miasta p. W. Bańkowskiego odbyło się nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej. Przed przejściem do porządku dziennego przyjęto dwa wnioski radnego p. W. Studnickiego: 1) w sprawie zwrotu zabytków do m. Wilna, a wywiezionych do Rosji i 2) w sprawie rozszerzenia lokalu Archiwum Miejskiego. Sprawy te przekazano do załatwienia Magistratowi. Prezydent Miasta komunikuje, że Delegat Rządu zatwierdził uchwałę Rady Miejskiej z dn. 17 b. m. w sprawie podatku ryczałtowego od kinematografów z zastrzeżeniem, że zmiana podatku procentowego na ryczałtowy zależy od zgody właścicieli kinematografów. Wychodząc z założenia, że decyzja ta nie jest zgodna z uprawnieniami przysługującymi Radzie Miejskiej, Prezydent proponuje zaskarżyć ją do instancji wyższej, do czasu zaś decyzji M.S.W. pobierać podatek od biletów w wysokości 75 proc. Propozycję Prezydenta przyjęto.

Po przejściu do porządku dziennego Rada Miejska przyjmuje wniosek Magistratu o wyasygnowanie 12.500.000 na pokrycie części kosztów przygotowania technicznego wyborów do Sejmu i Senatu, przypadających miastu zgodnie z artykułem 100 Ordynacji Wyborczej. Przed wyborami członków Okręgowej Komisji Wyborczej oraz Obwodowej Komisji Wyborczej zarządono przerwę w celu porozumienia się stronnictw. Po przerwie radny p. W. Studnicki składa oświadczenie, że w wyborach udziału nie bierze, ponieważ ze strony polskiej w pertraktacjach nie występowały wszystkie grupy, lecz tylko jedna. Uchylają się od udziału w wyborach radni pp. Nagrodzki i Słusarz.

Na członków Okręgowej Komisji Wyborczej zostali wybrani: pp. Korolec i Spiro, na zastępców pp. Umiasowski i Dziewicki. Następnie odczytano 165 nazwisk proponowanych członków obwodowych komisji wyborczych, którą to listę Rada Miejska zaakceptowała. Wreszcie uchwalono dodatek do zasadniczych pborów pracowników i robotników miejskich na m. sierpień w wysokości 80 proc. (A.W.)

się i w nas samych przewrót głęboki, który nie pozwoli nam wrócić do toku i trybu życia przerwanej przez wszechświatowy katalizm? A cóż dopiero mówić o przedwojennych naszych np. animozjach, rozterczkach, drobiazgach!

Tak, tak!... Czujemy wszyscy, że bez względu na rezultat wojny, nastanie po niej nowe życie, na staną nowe warunki bytu, a my sami — początkowo jak odurzeni — ockniemy się z dzisiejszych, wstrząsających do głębi, a hipnotyzujących wrażeń: w jakimś całkiem nowym świecie.

Cytl Nie czas jeszcze oczu otwierać na szerokie perspektywy. Dopiero się — układają.

Pióro rzuciłem przed kałamarz — fotel odsunąłem od biurka — słucham.

W całym domu, w którym mieszkam, nadzwyczajna, niebywała — cisza. Gdzie się podziało skomlenie, warczenie i dudnienie aż trzech fortepianów, na górze, z lewa i z prawa? Ani dźwięku. Na przemian to współcześnie skrzeczały dzień w dzień przez otwarte okna podwórzowe bodaj, że aż cztery gramofony. Obecnie — słychać szelest miotły stróża zamiatającego podwórze.

Cała nasza kamienica — przy cichła. Elle se recueille — jakby chciało się użyć znanego zwrotu dyplomatycznego.

Warszawa nasza też: w skupieniu dojrzała do nowego życia.

Czesław Jankowski.

Z Litwy Kowieńskiej.

Nowy litewski minister skarbu.

KOWNO. (A.W.). Prezydent Republiki Litewskiej mianował Dyrektora Banku w Kłajpedzie p. Petrulisa ministrem Skarbu, Przemysłu i Handlu na miejsce p. Dobkiewicza, który ustąpił z powodu zatargu ze sferami sejmowymi w sprawie wprowadzenia waluty litewskiej.

Kurs „Litasa”.

KOWNO. (A.W.). 20 sierpnia Kowieńskie Min. Skarbu ustaliło stosunek wartości litasa i ostmarki, według którego litas równa się 125 niemieckim markom.

Przyjazd posta.

KOWNO. (A.W.). 24 sierpnia przyjechał do Kowna poseł litewski w Paryżu p. Miłosz w celu porozumienia z Rządem w sprawie dalszej jego akcji w związku z warunkowym uznaniem Litwy de jure.

Konferencja Bałtycka.

KOWNO. (A.W.). „Echo” donosi, że w listopadzie ma się odbyć w Helsińforsie konferencja ministrów Spraw Zagranicznych państw bałtyckich. W konferencji weźmie udział: Polska, Łotwa, Estonia i Finlandja.

Wystawa rolnicza.

KOWNO. (A.W.). Dnia 10-go września otwarta zostanie wystawa rolnicza.

Polska „krwiożerczość”.

KOWNO. (A.W.). Prasa kowieńska nie ustaje w zamieszczaniu tendencyjnych notatek o stosunkach na terenie Wileńszczyzny, w szczególności o rzekomych zamia-

rach wojennych Polski wobec Litwy. W szczególności odznacza się pod tym względem „Echo”, które świeżo w Nr. 197 zamieszcza notatkę o oddziałach milicji pasa neutralnego, nazywając je oddziałami powstańcami. „Echo” pisze:

„Jak się wyjaśnia oddziały powstańcze znajdują się w ścisłym kontakcie z następującymi polskimi organizacjami w Wileńszczyźnie: „Związek Strzelców Nadnamięńskich”, „Harcerz”, „Sokół”, „Koła Młodzieży Wileńskiej” i „P. O. W.” Wszystkie te organizacje wysyłają swych przedstawicieli do oddziałów Wirbalisa, (Komendanta milicji) i prowadzą agitację w kierunku ich zasilania”.

Szkolnictwo polskie w Kowieńszczyźnie.

KOWNO. (A.W.). Założyciele Tow. „Oświata” w Szawlach ogłaszają w „Dniu Kowieńskim” list, w którym stwierdzają: 1) że statut Towarzystwa pomimo energicznych starań dotąd nie został zatwierdzony przez władze, 2) że wobec tego zbieranie składek, występowanie w imieniu Towarzystwa i t. d. natrafia na trudności formalne, 3) że w związku z tem Towarzystwo nie uzyskało zezwolenia na otwarcie gimnazjum polskiego w Szawlach, 4) że otwarcie klas równoległych z językiem polskim wykładowym przy gimnazjum litewskim w myśl propozycji ministra oświaty stało się niemożliwe ze względu na opór czynników miejscowych, 5) że pomimo trudności ze strony Rady Miejskiej Towarzystwo zamierza uruchomić w r. b. szkołę powszechną, na rok zaś przyszyły zabiegać będzie o koncesję na gimnazjum.

grzywny lub aresztu do dwóch miesięcy. (Wap.)

× **Inspektorat Szkolny powiatu Wileńskiego.** Kuratorjum Okręgu Szkolnego ogłosiło przed dwoma miesiącami konkurs na posadę inspektora szkolnego pow. Wileńskiego. Obecny inspektor p. Masiejewski pełni swe obowiązki czasowo, a Komisja Rewizyjna wyznaczona dla zbadania jego czynności od kilku już dni przeprowadza szczegółowe śledztwo. Natychmiast po zakończeniu śledztwa, które ma nastąpić dnia 29 b. m., dalsze pozostawanie na urzędzie obecnego inspektora zostanie oddane do decyzji p. Kuratora. (Wap.)

× **Wyjazd.** Został wezwany do Warszawy w sprawach służbowych sekretarz osobisty Delegata Rządu p. W. Piotrowicz. (A.W.)

× **Związek ziemian a umowa zbiorowa.** Związek Ziemian Ziemi Wileńskiej nadał do Okręgowej Inspekcji Pracy obszerny memoriał, w którym motywuje swe stanowisko wobec projektowanej umowy ze Związkiem Zawodowym Robotników Rolnych. Memoriał został przesłany do Min. Pracy i Opieki Społecznej. (A.W.)

× **Związek Kółek Rolniczych Ziemi Wileńskiej** podaje do wiadomości Członków Sekcji Pszczelniczo-Ogrodniczej i osób zainteresowanych, że w dn. 10 września r. b. o godz. 1ej popołudniu w lokalu Związku odbędzie się dalszy ciąg Zebrania Organizacyjnego Spółdzielni Pszczelarskiej.

× **Hojny dar.** P. Zygmunt Nagrodził ofiarował dla Szkoły Rolniczej w Bukiszkach narzędzia rolnicze wartości 200.000 mk. (A.W.)

× **Z ruchu przemysłowego.** Wobec tego, że na rynku wileńskim zaczęły się pojawiać w dużej ilości papierosy Szereszewskiego z Grodna, fabrykanci wileńscy postanowili wznowić wyrób papierosów. (Wap.)

— **Z poczty.** W urzędach pocztowych Brzuchowice pow. Lwów, Hudułki pow. Święciany i w urzędzie pocztowo-telegraficznym Soly pow. Oszmiana, zaprowadzono służbę w pierwszym telegraficznym i telefonicznym w drugim telegraficznym i w ostatnim telefonicznym.

— **Zarząd Chrz. Związku Zaw. Pracujących** igła zwołuje ogólne zebranie 31 sierpnia o g. 7 wiecz. w lokalu Centrali Chrz. Zaw. (Św. Janki 21). Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie wytwórni krawieckiej. 2) Podwyżka cennika. 3) Działalność domu krawieckiego i 4) Wolne wnioski.

TEATRY I MUZYKA.

— **Komunikat Teatru Polskiego.** Ostatnie występy Wandy Osterwiny w „Papierowym Kochanku” sztuce J. Szaniawskiego wzbudziły duże zainteresowanie. W piątek 1-go września rozpoczyna szereg występów gościnnych Konstanty Tatariewicz.

— **Zarząd Towarzystwa popierania pracy społecznej** na posiedzeniu odbytem w dniu 28 b. m. uchwalił wydzierżawić salę „Lutnia” na okres roczny — dotychczasowemu dyrektorowi teatru polskiego w Wilnie p. Franciszkowi Rychłowskiemu.

SPORT.

— **Strzelec — Polonia 3:2 (3:0).** Polonia przegrała głównie przez swe pyśzałkowane lekcje w przebiegu. Strzelec, niedoradując jej zupełnie technicznie, grał w całości z niezwykłą ofiarnością. Najlepszą częścią jego drużyny jest bezwzględnie atak.

— **Walne Zebranie Wojskowego Klubu Sport.** odbędzie się w sobotę dnia 2 września r. b. o godz. 18 w sali Domu Oficera Polsk.

— **Pogoń — Cracovia 3:2 (1:1).** Zwycęstwo to stawia Pogoń na pierwszym miejscu w rozgrywkach o mistrzostwo Polski Południowej.

— **Warta — Ł. K. S. 3:1 (1:0).** Warta, grając na własnym boisku, okazała się silniejszą.

— **Wisła — Makkabi 0:1 (0:0)** Wynik ten świadczy, że Wisła, która wydała maximum energii w grach o mistrzostwo, znajduje się obecnie w formie niezbyt szczególnej.

Z SĄDÓW.

— **Sąd doraźny w Wilejce powiatowej.** Dn. 28 b. m. odbył się w Wilejce Powiatowej sąd doraźny nad bandytami oskarżonymi o dokonanie przed kilku tygodniami zabójstwo obywatela ziemskiego p. Kwaśniewskiego oraz szereg innych przestępstw. (W.A.P.)

WYPADKI I KRADZIEŻE.

W WILNIE.

— **Szwecy „bawią” się.** Dn. 28 b. m. do pogotowia ratunkowego dostawiono szweca Pawła Siedziuchowskiego lat 49, któremu w czasie pijatyki przyjaciele rozbił w kilku miejscach głowę, Poszkodowanemu udzielono pierwszej pomocy.

— **Przygoda z mlekiem.** Dn. 27 b. m. służąca Zofia Janiszewska, lat 30 kupując mleko u przekupki pod Ratuszem zwróciła uwagę, iż mleko sprzedaje z wodą. Na to krewka przekupka schwyła dzban z mlekiem i zaczęła nim bić Janiszewską tak silnie iż rozbiła jej w kilku miejscach głowę. Poszkodowaną lekarz pogotowia odwiózł do szpitala żydowskiego.

— **Rozbite głowy.** Dn. 29 b. m. lekarz pogotowia udzielił pomocy Adell Witkowskiej lat 29, której przy niewyjaśnionej okoliczności rozbito głowę.

— **Pobicie.** Adam Alanczewicz (Chocimska 84) zawiadomił policję, iż dnia 28 b. m. został on pobity przez szeregowca X pułk ulanów Marijana Dąbrowskiego. Awanturnik aresztowany.

— **Bójka.** Policja 9-go kom. zatrzymała Michała Ławrynowicza który będąc w stanie nietrzeźwym wywołał bójkę na ulicy.

— **Bodliwa krowa.** Dn. 28 b. m. Scholastyka Giedrysowa lat 40 (Antokolska 116) została uderzoną przez krowę rogami tak silnie, iż straciła przytomność. Wezwany lekarz pogotowia udzielił poszkodowanej pierwszej pomocy.

— **Krwotok.** Dn. 28 b. m. Pogotowie ratunkowe wezwano dla udzielenia pomocy Kimontowej lat 64, która doznała krwotoku z nosa. Poszkodowaną lekarz pogotowia odwiózł do szpitala św. Jakuba.

— **Potajemny ubój bydła.** Posterunkowy Józef Alekso wykrył, iż w domu Icka Topnacza (Kalwaryjska 40) odbywa się potajemny ubój bydła. Złoczyńca został ujęty.

— **Bez dokumentów.** Policja 4-go kom. zatrzymała Jana Proniewicza (Krajkowska 24) Leona Stankiewicza (Krajkowska 18) Matwieja Lenkiewicza (Zolnierska 11) Helenę Maślińską, Stefana Zygmunłowicza (Mostowa 3) Józefa Słuchowskiego (Trocka 13) i Szlome Bialeńra (W. Pohulanka 18) którzy nie posiadali dokumentów osobistych.

— **Handel rzeczami kradzionymi.** Policja 4-go kom. zatrzymała Hirsza Morganickiego który handlował kradzionymi rzeczami.

— **Okradzenie fabryki.** W nocy z dnia 27 na 28 okradziono fabrykę sacharyny B. Zaslenskigo (Zawalna 33). Poszkodowany stratę oblicza na sumę 5 mil. 500 tys. mk.

— **Ujęcie złodzieja kieszonkowego.** Policja 2-go kom. zatrzymała na ul. Bobrujskiej dawno poszukiwanego kieszonkowego złodzieja Michała Michałowskiego.

— **Kradzieże kieszonkowe.** Dn. 28 b. m. wieczorem Ester Kahanowej na ul. Wileńskiej wyślagnięto z kieszeni 3 t. m.

— **Maciejowi Grygonowski** (Żelazna Chatka 34) wyciągnięto z kieszeni dokumenty osobiste.

— **Berowi Rozenbergowi** (Nikodemski zauł. 2) na dworcu kolejowym wyciągnięto z kieszeni 20 t. m.

— **Kradzieże.** Blumie Kłapszejnowej (2-ga Raduńska) skradzione bieleżną wartości 80 t. m.

— **Stanisławowi Malinowskiemu** (Rosa 27) skradziono produktów spożywczych na sumę 150 tys. mk.

NA PROWINC.

— **Zabójstwo milicjanta w pasie neutralnym.** Dn. 26 b. m. oddział litewski w Kurkilszkach z zasadzki dokonał napadu na dwóch członków milicji ludowej Józefa Tichonowa i Witolda Kijalskiego, w chwili gdy ci wchodzili do domu Andrzeja Grygorowicza, Tichonow ugodzony śmiertelnie krótko zmarł na miejscu napadu, zaś Kijalski został ranny w rękę. Zwłoki Tichonowa milicja zabrała i przewiozła do szpitala w Trokach. (W.A.P.)

— **Obława na bandytów.** W dniach 24 i 25 b. m. Policja Powiatowa, pod kierunkiem swego komendanta p. Matulewicza i w obecności zastępcy starosty p. Łukaszewicza, dokonała obławy wśród ludzi, pracujących przy eksploatacji lasów w rejonie Małych Sołecznik i Jaszun. Obława dała pomyślne wyniki, gdyż zatrzymano kilku dezertorów i kilkanaście osób podejrzanych, wykryto przytem dwa potajemne wyszynki. (W.A.P.)

Z KOWNA.

— **Obozy koncentracyjne.** Obozy koncentracyjne na Litwie wobec trwania stanu wojennego istnieją nadal. Świeżo za „przestępstwa” zagrażające bezpieczeństwu publicznemu” zostali pomieszczeni w obozach następujące osoby: Zygmunt Mickiewicz, Kazimierz Jaskas, Fryda Widus i Stanisław Wajtekunas. (A. W.)

— **Niemiecko-litewska Izba Handlowa.** Przemysłowcy berlińscy wręczyli litewskiemu posłowi w Berlinie p. Szikauskasowi memoriał, w którym proponują utworzenie Izby Handlowej niemiecko litewskiej, i wskazują, że ze strony Rządu litewskiego nie będą w tym kierunku czynione żadne trudności. (A. W.)

— **Litewska Izba Handlowa.** W najbliższych dniach ma być ogłoszony przyjęty niedawno przez Sejm statut litewskiej Izby Handlowej. Zgodnie ze statutem wybory do Izby przeprowadzają kupcy 1ej gildji. (A. W.)

— **Walka ze spekulacją giełdową.** W związku z gwałtownym spadkiem marki niemieckiej na giełdzie kowieńskiej coraz silniej rozwija się spekulacja. Władze policyjne przeprowadziły kilkakrotnie obławy, w czasie których zatrzymano szereg spekulantów. (A. W.)

— **Postępowanie wyborcze na Litwie.** Termin składania list kandydatów do Sejmu upływa 4-go września. W związku z tem stronnictwa litewskie rozwijają silną agitację. (A. W.)

Z ZAGRANICY.

— **Rozpaczliwe położenie w okręgu Donieckim.** Pisma komunistyczne ogłaszają alarmującą wiadomość o położeniu okręgu Donieckiego. Od 16 sierpnia Niemcy zupełnie chleba dla robotników. Kopalnie winny robotnikom półtora tryliona rubli. (A.W.)

— **Nafta w Estonji.** Na wyspie Dago, należącej do Estonji, armieńczyk Gukassow, jeden ze znanych kaukaskich przemysłowców naftowych, na zakupionym przez siebie terenie dokonywa wierceń. Już w r. 1914 na głębokości 70 stóp znaleziono ciecierz o zapachu podobnym do nafty. Wypadki światowe przeszkodziły wtedy dalszym poszukiwaniom. Na wyspie Nar-gen też są podobno źródła naftowe. W Estonji oczekują z wielkim napięciem rezultatu wierceń. Rząd pobral już na koncesję miljoa marek estońskich. (A.W.)

KRONIKA

KALENDARZ.

Dziś: — Róży Lim, P. Feliksa.
Jutro: — Rajmunda W. Paulin B. M.
Wschód słońca: 5,05.
Zachód : 6,55

ODMIANY KSIĘŻYCA

1 kwadra godz. 1 m. 55 po poł.

TEATRY:

Teatr Polski: „Papierowy kochanek”.

WILEŃSKA.

— **Sąd djecejalny.** Sąd djecejalny przy Wileńskiej Kurji Biskupiej rozpocznie urzędowanie od dnia 4 września b. r.

— **Powrót Delegata Rządu.** Delegat Rządu p. Roman wraca do Wilna w czwartek dnia 31 sierpnia. (A.W.)

— **Odezwa w sprawie „Dnia Akademika.”** W najbliższych dniach ukaże się odezwa protektorów „Dnia Akademika”, której wyjście z druku zostało wstrzymane na przeciąg kilku dni z powodu opóźnienia się przyjazdu Delegata Rządu p. Romana, który wbrew oczekiwaniom zmuszony był pozostać jeszcze w Warszawie. (A.W.)

— **Walka z lichwą i drożyzną.** Starostwo Grodzkie na zasadzie Ustawy o zwalczaniu lichwy z dnia 2 lipca 1920 roku ogłosiło, iż ulegnie karze włącznie do kary

więzienia dożywotnego i grzywny do dwóch milionów marek w drodze sądowej stosowanej, każdy, kto 1) celem dalszego zarobkowego pozbicia wykupuje przedmioty powszedniego użytku od drobnych sprzedawców (handlujących), 2) celem spowodowania lub utrzymania wyższych cen skupuje, gromadzi lub ukrywa zapasy lub ogranicza ich wyrób, czy też handel nimi, 3) za przedmioty powszedniego użytku, mieszkania i lokale, oraz za pośredniczenie w obrocie przedmiotami temi żąda nadmiernych świadczeń cen, 4) bierze udział w handlu łańcuchowym (spekulacji), 5) bez zezwolenia pędzi ze zboża, jego przetworów, ziemniaków, cukru napoje wysokokowe, 6) świadomie przedmioty powszedniego użytku niszczy lub uszkadza, 7) bez pozwolenia lub tajnie zagranicę je pozbywa lub dostarcza, 8) usiłuje pomienione przestępstwa popełnić lub bierze w nich udział, 9) skutkiem niedbalstwa lub z braku dozoru dopuścił do popełnienia jednego z powyższych przestępstw. Obwieszczenie powyższe winno się znajdować we wszystkich handlowych lokalach publicznych pod odpowiedzialnością osobistą właściciela lub zarządzającego pod karą 25 tys. mk.

Teatr polski.

WYSTĘP P. W. OSTERWINY W „PAPIEROWYM KOCHANKU” J. SZANIAWSKIEGO.

Gdy po pierwszym debiucie p. J. Szaniawskiego zchłastano bez litości jego „Murzyna” w prasie warszawskiej, pisząc te słowa był jedynym wówczas recenzentem teatralnym, który w tym debiucie dopatrzył talent uprawiający najzupełniej p. Szaniawskiego do dalszej pracy dla sceny polskiej. W tem „wspaniałem odosobnieniu” wypadło mi pozostawać — aż do premjery „Papierowego Kochanka” warszawskiej Reducie. Dziś o talencie p. Szaniawskiego dwóch zdań niema.

Rzecz tylko prosta, że satyryczno-symboliczno-impresjonistyczny „Kwadrans duszy” (tak mógłby

brzmieć tytuł sztuki) milionowego właściciela trzech garbarni pierwszej klasy inaczej wygląda... w odczynie swojej tj. w Reducie warszawskiej, niż gdzieindziej. Po troszę po wszystkich już go scenach wywólczone, tego „Papierowego Kochanka”. Wszędzie go poznali — inaczej go grali. Tu bardziej realistycznie, tam bardziej symbolicznie i nastrojowo. W Reducie sztuka cała tonie w mgłach, niedopowiedzeniach, półtonach, odcieniach, subtelnosciach, misternościach; u nas, w Wilnie, nawet prolog w nocnej knajpie „Pod trzema latarniami” odcięto aby ludziska na widowni nie łamały sobie do zbytku głowy; wszystko u nas, w sztuce Szaniawskiego jest jasne, proste, realistyczne, zrozumiałe aż miło. Osobliwie odczulek panny Nelly jest *simple comme bonjour*. No, i chwala Bogu! Co tu w ba-

welne owiać... Rozkapryszona jedynaczka papy snoba ogromnie bogatego dorobkiewicza, „lubjącego się” w wyższych aspiracjach (poobiednich) rozflirtowała się na zabój w „rozpoetyzowanym” młodzianie... Nauczyla go brać życie od innej strony... Nauczyla go rozumieć, że jeśli kobieta mówi „nie!” krótko i dobitnie, to znaczy w samej rzeczy, że się nie zgadza, natomiast gdy powie „nie!” przeciągle i spuszczać oczyma, to znaczy — o! to znaczy zupełnie co innego. No, i sama rozkochała się w pojętym Telemaku - Pierrocie. No, i Pierrot wyżył się poetyzowaniem nawet doszczętniej niż tego panna Nelly życzyła sobie. No, i wyszło bardzo nieładnie... Odczulek *musiał* weselisko wyprawic. To takie proste!

Jest z tej realistycznej interpretacji pewien i dla autora profit.

W Reducie wykrzyknik panny Nelly zaraz na wstępie trzeciego aktu: „Będę miała dziecko!” brzmi jak fatalnie trywjalny dysonans. Na scenie naszej Lutni prawie nie raz. Pada jakby z ust jakiejś *demi vierge* biorącej Miłose od bardzo, bardzo wielu stron.

Wogóle z całego naszego „Papierowego Kochanka” wypływa moral: Nie oddawajcie się żadnym złudzeniom, nie wiercie się żadnym frazesom; sztuczne są wszelkie „ogrody Miłose”; najbardziej niewbawięta Miłose jest niczem innym jak tylko najkompletniej fizjologicznym dreszczem dwojga ciał. Aby nie wyrazić się drastycznie jeszcze...

Na to i sama p. Osterwina nic nie poradzi. Nie widziałem tu w Wilnie Nelly w interpretacji p. Strońskiej, artystki bardzo inteligentnej. Nie trzeba być inteligent-

niejszą niż p. Osterwina. Nie sposób śliczniej wyglądać i w niebieskiej i w czerwonej i w białej toalecie. Trudno o bardziej żywą „tradycję Reduty” niż ją nam przywozila z Warszawy p. Osterwina, grająca bardzo pięknie. „Papierowy Kochanek” był pomimo to wszystko onegdaj w Lutni naszej — nie powiem, że anegdota z „Bociana”, przedewszystkiem ucieśzna! — lecz powiem, że za bardzo już i za natrętnie trącił „Geldhabem”. Grający Pierrota bardzo powściągliwie i starannie p. Rdzawicz-Chlebiński nie był E-rosem, lecz miał momenty miłosne wcale ładne. Z drugoplanowych figur wyróżniał się Tauber w interpretacji p. Kurnakowicza.

Wystawę i reżyserję wzorową no na Reducie. Sztukę Wilno zna. Przyno przepelnienia na widowni nie było. Cz. J.

TELEGRAMY.

Komuniści warszawscy w oparach.

WARSZAWA. (A. W.). W nocy z 28 na 29 b. m. wydział defenzywy politycznej dokonał licznych rewizji w mieszkaniach osób podejrzanych o agitację komunistyczną. Znalezione kilkanaście pudów bibuły komunistycznej, aresztowano kilkanaście osób, przeważnie żydów.

Nowy dowódca wojsk irlandzkich.

LEAFIELD. (Pat.). General Mulcahy mianowany został głównodowodzącym wojsk irlandzkich.

Nadzieje Radka.

RYGA. (Pat.). Na konferencji komunistów Radek oświadczył, że

wkrótce można się spodziewać bolszewickiej rewolucji w Niemczech.

Jeszcze im mało.

RYGA. (Pat.) Władze sowieckie projektują nowe represje względem cerkwi i klasztorów, chcąc wydestakować kosztowności ukryte jakoby podczas pierwszych konfiskat.

Strajk protestacyjny.

PARYŻ. (Pat.) Powszechna konferencja pracy wezwala wszystkie organizacje francuskie do 24-godzinnego strajku powszechnego 29 b. m. na znak protestu przeciwko wypadkom w Haurze.

Życie ekonomiczne.

Z rynku ukraińskiego.

Rynek ukraiński w pierwszych dniach sierpnia ożywił się nieco dzięki rozpoczęciu handlu zbożem. Z południa, gdzie urodzaj jest gorszy, wielu kupców gorszych udało się do guberni Kijowskiej, Czerńowskiej, Kurskiej i Orłowskiej po zakupy. Znaczne zakupy czynią również

instytucje państwowe i trusty, aby zapewnić aprowicację dla swych pracowników na zimę, gdyż doświadczenie nauczyło je, że na pomoc państwa liczyć nie mogą. Z polecenia rządu Bank Państwa ma wziąć czynny udział w realizacji zboża, wydawać pożyczki urzędom i instytucjom, aby nie dopuścić do wykupywania ziemiopłodów przez spekulantów. Ponieważ instytucje, trusty, fabryki i t. p. nie posiadają środków na

zaopatrzenie się w zboże, handel odbywa się przeważnie na wymiar. Wyrzucano na rynek wszystko co tylko znajdowało się w magazynach. Charkowski Gubsonarchoz np. wypuścił sam na rynek towaru różnego rodzaju (żelaza, manufaktury, soli, maszyn rolniczych i t. p.) za przeszło 500 milionów rubli sow. Ceny na zboże spadły; odnosi się to zwłaszcza do żyta. W niektórych miastach, znajdujących się w okolicach o dobrym urodzaju, ceny obniżyły się o 30—40 proc. Ceny innych artykułów żywności trzymają się mniej więcej na jednakowym poziomie, z wyjątkiem cen mięsa i tłuszczów, zwłaszcza oleju słonecznikowego, które stale idą w górę. Na rynku pieniężnym odczuwa się nadal ogromny brak gotówki. Spekulacja kredytowa kwitnie. Obecnie za pożyczki krótkoterminowe pod zastaw kosztowności płać się 2—3 i pół proc. dziennie. Na giełdzie walutowej stała wyższą złotą, dolarów i funtów. Cena złotej dziesięciorublowki w Charkowie wynosi 23—23 i pół miliona, dolara 5, funta 20—22 miliony. Marka niemiecka ma tendencję zniżkową. Za 1000 mk. płaca 7—8 milionów. Marka polska nieco się obniżyła. Kurs estnackich dni wynosi 900—950. Zbycie polskich marek jest jednak bardzo trudne, gdyż z powodu zmniejszenia się handlu pogranicznego, popyt na nie znacznie osłabił. (A. W.)

Wystawa międzynarodowa artykułów opałowych płynnych.

Wystawa międzynarodowa artykułów opałowych płynnych odbędzie się 4—15 października r. b. w Paryżu na Esplanadzie Inwalidów. Wystawę organizuje Francuskie Towarzystwo Chemii Przemysłowej. Jednocześnie odbędzie się w Paryżu Międzynarodowy Kongres artykułów opałowych płynnych, Kongres Salon

Automobilizmu, Cyklistyki i Sportów. Na wystawie ekspozowane będą wszelkie gatunki artykułów opałowych płynnych, artykuły przemysłu chemicznego, związane z ich produkcją aparaty i maszyny. (A. W.)

Różności.

— Jak amerykańska zdobywa powodzenie W Stanach Zjednoczonych nie są dziś rzadkością kobiety, piastujące stanowiska naczelnie w biurach. Interesach handlowych, instytucjach społecznych, bankach i t. d. i zarabiające po kilka i kilkanaście tysięcy dolarów rocznie. Taką np. p. Beatrice Hastings, kierowniczka wielkiego czasopisma handlowego w Nowym Jorku, pobiera rocznie 25.000 dolarów. A co jest godne szczególnego zaznaczenia, to okoliczność, że żadna nie zapomina o tem, iż jest kobietą.

Jedną z nich, zajmująca stanowisko bardzo wybitne w nowojorskim świecie handlowym, także daje rady kobietom, które pragną zdobyć powodzenie, gdy wejdą na drogę. Dostępna tylko dotychczas tylko mężczyznom:

- 1) Bądź myślącą!
- 2) Staraj się być skromną tak w swem biurze i mieście, jak i w swoim świecie. Istnieją ważniejsze rzeczy, niż nowa sukienka, choć i taka sukienka jest ważna.
- 3) Nie obrażaj się o byle co. Ludzie nie mają bynajmniej zamiaru cię krzywdzić i wogóle nie tak znów bardzo dbają o twoją osobę.
- 4) Pokaż, że jesteś. Nie uważaj interesu za tajemnicę, dostępną tylko dla mężczyzn. Rozumiesz wiele rzeczy takich, których nie rozumie mężczyzna, i potrafisz tak samo, jak on, wnikać we wszystko.
- 5) Nigdy przytem nie za-

pominaj o tem, że jesteś kobietą, a wówczas i inni o tem nie zapomną. Należy jeszcze dodać, że amerykańkinie nie lubi, gdy kobieta nadaje sobie pozory męskości. To też tak rozpowszechnione w Europie palenie papierosów przez kobiety nie jest dotychczas w Ameryce znoszone. Nie tylko środki kobiet zajmujących stanowiska w biurach, bankach i innych interesach, ale nawet w świecie teatralnym palenie papierosów nie jest przyjęte.

General rosyjski szewcem. Nie dawno przed urzędem starszych zgrupowania szewców wiedeński stanął były generał rosyjski, Agabajew, do egzaminu na majstra szewskiego i zdał go pomyślnie, przedstawiwszy obawie przez siebie wykonane.

Po przewrocie bolszewickim, b. generał zarabiał już w Rosji na życie szewcowskie, a uciekając wreszcie z „raju bolszewickiego“, dostał się do Wiednia, gdzie wydoskonalił się w nowym zawdzie i samlerza pozostał tam na stałe, jako majster szewski.

GIEŁDA

według notowań urzędowych Wileńskiej Giełdy Pieniężnej

dnia 29 sierpnia 1922 r.

Waluta	Żądano	Poszukiwano
Dolary	8475	8435
Franki franc.	655	652
100 rb. złotem	391000	388000
Czeki na Londyn	38000	37700
Czeki na New-Jork	—	—
Czeki na Gdańsk	6,75	6,35

Redaktor

Stanisław Mackiewicz.

Czas odnowić prenumeratę na miesiąc wrzesień.

KINO-TEATR „HELIOS“
róg Wileńskiej i Mickiewicz.

Oziś! To, o czem mówi cały świat! MIA MAY, Olaf Föns, Erna Morena, Lia de Puti, Konrad Veidt
2-ga i ostatnia serja wszechświat. arcydzieła kinematograficznego p. t. „Indyjski grobowiec”
Wystawa kosztując miljarde przewyższa dotychczas widziana.

KINO-TEATR „Sztremer“
ul. Wielka № 74.

Dziś niebywałe cudo techniki! Widowski! Najśliczniejszy człowiek Ameryki
ELMO LINKOLN czyli TARCAN W płomieniu śmierci
2-ga serja w 7-miu w. cz. słynny Cłowiek bez strachu w 6 serjach, 36 obrazów 2-giej serji demonstrowaną jest treść 1-serji powt. na ekranie.

KINO-TEATR „POLONJA“
Mickiewicz 22.

Od poniedziałku, 28 b. m. To, co podziwia cały świat. Najpotężniejsze arcydzieło obecnego sezonu w 2 serjach 12 aktach.
Opowieści arabskie z 1001 nocy Szecherezada. W obrazie błądą udział najwybitniejsi artyści Francji i kilkudziesięcioletni turyści. W relach główn. i ulubieniec N. Kowańko i publicyści N. Rymski.

Pierwszorzędny kino-teatr „PICCADILLY“
ul. Wielka 72.

DZIS! pierwszorzędne arcydzieło kinematograficzne
Jego Sultańska Mość Król Madagaskarski
EWĄ MAY w roli gł. 1-a serja p. t. Dziewczyna z za morza. Fenomen. film w 6 akt. Prześliczne zdjęcia, dokon. w Wenecji, Brindisi, Atenach oraz na Madagaskarze Bogata wystawa. Rzecz dzieje się na Madagaskarze.

Kino-teatr „LUX“
ul. Ad. Mickiewicza 11.

Otwarcie sezonu zimowego 1922-1923 r. DZIS, dnia 30-go sierpnia r. b. będzie demonstrowaną wisja literacko-historyczna p. t. „ROK 1863“ na tle powieści słynnego powieściopisarza Stefana Żeromskiego „Wierna Rzeka“ w 7 wielkich częściach. Początek seansu o godz. 1 poł. Podczas demonstrowania obrazu będzie przygrywać orkiestra wojskowa.

Tylko dla dorosłych. Zagraniczne — jedyne w Polsce
Naukowe MUZEUM ANATOMICZNO-PATOLOGICZNE
zostało otwarte w Sali Krejngela, Ludwisarska № 4.
Fenomeny potworności (rzadkie okazy nadprzyrodzone). Rak krtań i operacja jego. Embryologia (rozwoj człowieka w łonie matki). Ustrój kostny i nerwowy — modele woskowe, balsamowane i t. d. Choroby oczu, skórne i weneryczne. Uwaga! 2 oddziały: 1) ogólny anatomiczny, dostępny dla pań i panów jednocześnie, 2) patologiczny — chorób wenerycznych, zwiedzają codziennie panie i panowie oddzielnie. Otwarte codziennie o godz. 10 rano do 11 wiecz.

Ogród Po-Bernardyński || Przedostatni KONCERT Wil. Ork. Symfonicznej pod batutą W. BIERDIAJEWY przy udziale solisty I. SIEKIERKI.
dzis 30 sierpnia 22 r. PROGRAM: Czajkowski, Noskowski, Wagner. Początek o godz. 8 wiecz. Kasa czynna od godz. 6 wiecz.

Poszukiwani są do zdjęć filmowych: artyści, statyści, malarze, dekoratorzy, cieśle, stolarze, tokarze. Właściciele koni upraszani są o składanie ofert w sprawie wynajmu. Zawalca 7 — Ostoja-Film.

RODACY Kto z Was chce prędko zarobić CZYTAJCIE!
Do rentownego polskiego przedsiębiorstwa, założonego na amerykański sposób POTRZEBNE SĄ PIENIĄDZE
UDZIAŁY po 500.000 m. p. zwrotne za 3—4 mies. z dużym zyskiem.
Informacje: ul. Słowackiego (dawna Kankazka) 4—1, od g. 4—6 w dniu powszednim.

DAMSKA KONFEKCYJA I GALANTERJA „Bon Ton“ otrzymane nowinki sezonu Wileńska 7 wszystko dla pań

Żądajcie bezpłatnie okazowy № „SŁOWA“
„Słowo jest największym i najbardziej rozpowszechnionym pismem na Wileńszczyźnie. Adres Wydawnictwa: Mickiewicza 4, tel. 228.

U-I. Wołodźko. Ordynator szpitala Sawicza. Choroby skórne i weneryczne od godz. 12—2 i 5—6. Zawalca 22.

Dr. med. Kazimierz Łukiewicz ordynator szpitala Sawicza. Choroby skórne i weneryczne. Przyjm. od g. 8—9 r. i od 3—6 popoł. ul. Śniadeckich 1 (b. zaul. S-to Jerski).

Mikroskopy, mikrotomy, szkło laboratoryjne, ratoryjne, przyrządy fizyczne, odczynniki, tablice poglądowe, latarnie projekcyjne i przezroczca, Mapy, globusy poleca „WILEŃSKA POMOC SZKOLNA“ S-ka z ogr. odp. Wilno, Biskupia 12 tel. 623.

Ogłoszenie o 4 kilometry od im. Wilna, jest do wydzierżawienia murowany budynek sdatny na młyn lub inne przedsięb. Dow. się: 1 Nikodemski 10-3 Kamiński

Tanio przyjmuje się przepisywanie na maszynie wszelkich papierów. Jagiellońska 3/5 m. 14-a od g. 9 rano do 6 wiecz.

Poszukuję pokoju umeblowanego z elektr. Oferty przesyłać do Adm. „Słowa“ pod „W.K.“ 3-1

Zgub. dokum. podróży na im. Krystyny Swirskiej i kwit багажу za № 62, unieważnia się.

Mieszkania z 4—5 pokoi poszukuje biuro „Agrokonia“ ul. Orzeszkowej 11 m. 25, od godz. 10—3.

Francuskie liceum C. L. Szydłowskiej Jagiellońska 9 m. 7. Egzamina wstępne rozpoczynają się o godz. 4-ej po poł.

Doktor med. O. Zeldowicz z Moskwy. przyjmuje od g. 10—115—7 spec. weneryczne, mocropciowe, syfils i skórne. Ul. Mickiewicza (b. S-to Jerski) № 24.

Kobieta-lekarsz Dr. Szwarz-Zeldowicz Przyjmuje 12 1/2 — 2 i 3 — 5 Choroby: kobiece oraz spec. weneryczne, mocropciowe, syfils i skórne. Ul. Mickiewicza (b. S-to Jerski) № 24.

Dn. 28 b. m. koło „Lubna“ Zgubione złoty słubny obrazek z datą 30-VIII-21 r. i napisem „Hela i Z.“ Zaalazę prośbę o zwrot, zaul. Bernardyński 10 m. 4

SPRZEDAJE SIĘ w dobrym punkcie na przedmieściu dem murowany parterowy z wolnem 3-y pokojem mieszkaniem, są zabudowania, plac duży równy, ziemia ogrodowa, frontu 90 sążni. Sprzedam tanio. Najchętniej zadawk. Władomosc: Zwierzyniec, Litowska 2, do 10-ej rano.

Kto chce zarobić 10.000 — 15.000 marek musi swoje portrety tylko u nas zamawiać. ul. Królewska № 5, dawniej ul. Wielka 70.

Zgub. kartę demobil. wyd. z P.K.U. w Wilnie na im. Jozefa Jacewicza uniew. się

ZĘBY sztuczne, stare, nawet polamane kupuje. Płat od 500 do 700 m. zł. Leon POCZTER Tatarska 20—17.

Kobieta-Lekarsz Dr. Szwarz-Zeldowicz Przyjmuje: 12 1/2 — 2 i 3 — 5. Choroby: kobiece, weneryczne, mocropciowe. Ul. Mickiewicza (b. S-to Jerski) № 24.

DOKTOR E. Birzowski Chor. weneryczne, syfils i skórne. Przyjmuje od g. 10—2 i 4—7. Panie od 3—4 pp. Jagiellońska 3, m. 5. (róg Mickiewicza).

Akuszarka z Warszawy udziela porad. Przyjmuje od 9 rano do 7 wiecz. Mickiewicza 45—6.

Dr. Leon Ginsberg Choroby weneryczne, syfils i skórne. Ul. Trocka № 3, róg Wileńskiej. Telefon 352. Przyjmuje od g. 9—1 i 4—7.

Kto chce coś kupić, coś sprzedać, znaleźć posadę, dostać pracowników, aby o jego firmie, przedsiębiorstwie i u b handlu wiedziano, znaleźć dzierżawę majątku, odstąpić w dzierżawę majątek itd. itd. itd. niech się ogłosi w gazecie „SŁOWO“ a niezawodnie osiągnie wiele z tego korzyści.

Przyjmę dziewczynki (studentki, pensjonarki) w mieszkaniu wraz z utrzymaniem. Osiedla solidna. Ul. Sierakowskiego 31/6 m. 3. 3—1